

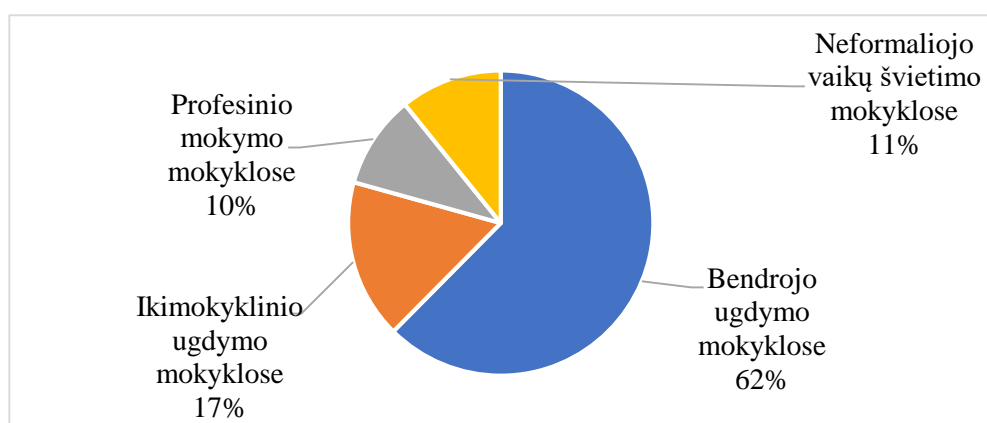
Kelmės rajono savivaldybė

Kelmės r. savivaldybės pedagoginių darbuotojų kvalifikacijos tobulinimą vykdo Kelmės švietimo pagalbos tarnyba (toliau – Tarnyba)¹.

2021–2022 m. m. Kelmės r. savivaldybėje dirbo 527 pedagoginiai darbuotojai, iš jų 329 (62 proc.) dirbo bendrojo ugdymo, 89 (17 proc.) – ikimokyklinio ugdymo, 52 (10 proc.) – profesinio mokymo, 57 (11 proc.) – neformaliojo vaikų švietimo įstaigose (žr. 1 pav.). Palyginti su 2020–2021 m. m., matyti, kad savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklose pedagoginių darbuotojų šiek tiek (1 proc.) sumažėjo.

1 pav. Daugiausia pedagoginių darbuotojų dirbo bendrojo ugdymo įstaigose

Pedagoginių darbuotojų skaičiaus pasiskirstymas pagal mokyklų tipus (procentais)

2022 m. Tarnyba vykdė 23 ilgalaikes (ne mažiau kaip 40 val.) pedagogų kvalifikacijos tobulinimo (toliau – PKT) programas pagal Valstybinių ir savivaldybių mokyklų vadovų, jų pavaduotojų ugdymui, ugdymą organizuojančių skyrių vedėjų, mokytojų ir pagalbos mokiniui specialistų 2020–2022 metų kvalifikacijos tobulinimo prioritetus, atliepančius švietimo kaitos situaciją ir šiandieninį mokymo(si) kontekstą. Jose dalyvavo 762 pedagoginiai darbuotojai (žr. 1 lentelę). Aktualus išliko 2021 m. vyravęs prioritetas *Kompetencijų tobulinimas įgyvendinant šiuolaikinį ugdymo / mokymo turinį*, tik 2021 m. daugiau dėmesio buvo skirta kryptiai *Skaitmeninio raštingumo tobulinimas*.

1 lentelė. Daugiausia renginių vyko pagal prioritetą *Kompetencijų tobulinimas įgyvendinant šiuolaikinį ugdymo / mokymo turinį*

Vykdytų programų ir dalyvių pasiskirstymas pagal prioritetus

Prioritetas / prioriteto kryptys	Vykdytų programų skaičius	Vykdytų programų dalyvių skaičius
Kompetencijų tobulinimas įgyvendinant šiuolaikinį ugdymo / mokymo turinį	18	567
Skaitmeninio raštingumo tobulinimas	3	39
Į mokymąsi orientuotos vertinimo kultūros auginimas	14	415
Skaitymo gebėjimų ugdymas visose ugdymo srityse	1	113
Kompetencijų, reikalingų veiksmingai ugdyti skirtingų ugdymosi poreikių turinčius mokinius, tobulinimas	2	36
Mokinio skirtybių suvokimas, atpažinimas ir panaudojimas siekiant jo pažangos	2	36

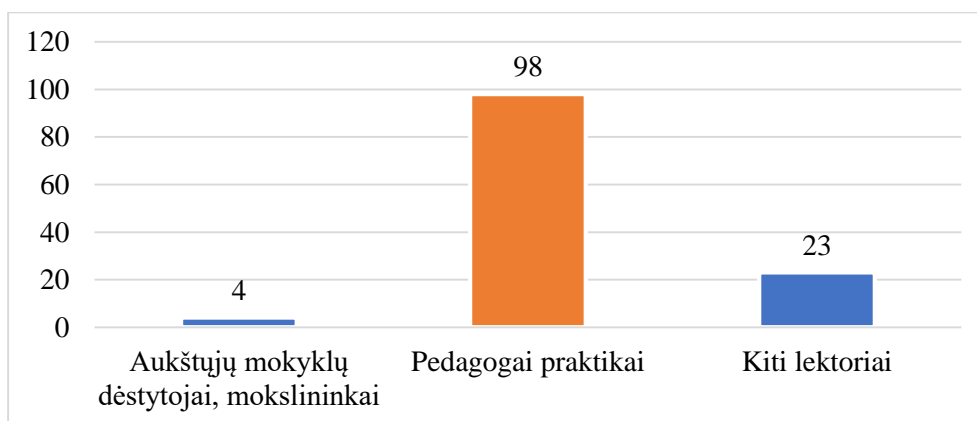
¹ Prieiga internete <https://kelmespt.lt/>.

Bendradarbiavimo gebėjimų, reikalingų ugdyti ir teikti reikalingą švietimo pagalbą ir paslaugas, tobulinimas	–	–
Vadovavimo ir lyderystės ugdymo / mokymo procesui ir švietimo įstaigai kompetencijų tobulinimas	3	159
Lyderystės ugdymui ir mokymuisi stiprinimas	2	105
Gebėjimų priimti sprendimus, grįstus duomenimis, stiprinimas	–	–
Mokyklos bendruomenės telkimas įgyvendinant įtraukties principą švietime	1	54
Iš viso:	23	762

Pedagogai, dalyvaudami vykdant programas ir plėtodami savo profesines kompetencijas, dirbo su pedagogais praktikais, mokslininkais ir kitais lektoriais (psichologais, sveikatos specialistais ir kt.) (žr. 2 pav.).

2 pav. Prioritetines kvalifikacijos tobulinimo programas dažniausiai įgyvendino pedagogai praktikai

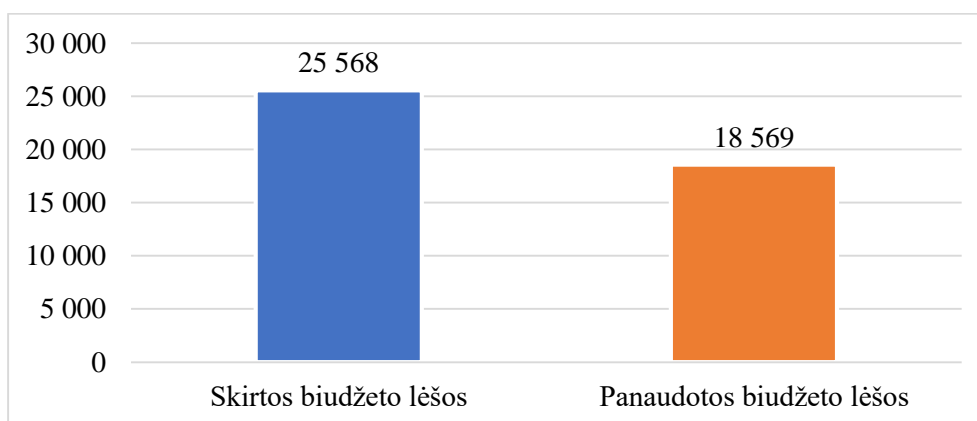
Prioritetines kvalifikacijos tobulinimo programas įgyvendinę (vykdę) lektoriai

Pedagoginių darbuotojų kvalifikacijai tobulinti savivaldybėje 2022 m. biudžeto lėšų skirta panašiai kaip ir 2021 m., tik 2022 m. skirtų lėšų panaudota kiek daugiau nei 2021 m. (55 proc.).

2 pav. Iš skirtų biudžeto lėšų mokytojų ir kitų ugdymo procese dalyvaujančių asmenų kvalifikacijai tobulinti panaudota 73 proc.

Biudžeto lėšos, tenkančios pedagogų kvalifikacijai tobulinti (eurais)

Kvalifikacijos tobulinimo galimybių užtikrinimas savivaldybėje

(interneto svetainės puslapių apžvalgos duomenimis)

PKT programos organizuojamos ir vykdomos pagal Tarnybos direktoriaus įsakymu patvirtintą mėnesio renginių planą, kuris skelbiamas Tarnybos interneto svetainėje, platinamas ugdymo įstaigoms elektroniniu paštu ir skelbiamas elektroninėje renginių registracijos sistemoje *Semiplius*.

Interneto svetainėje atsispindi ir kitos Tarnybos kasdienės veiklos, kuruojamos sritys, susijusios su rajono pedagoginių darbuotojų profesiniu tobulėjimu. 2023 m. gegužės–spalio mėn. stebėtos Tarnybos interneto svetainės duomenimis:

- skelbiami aktualūs pedagogų kvalifikacijos tobulinimo dokumentai, siūlomos kvalifikacijos tobulinimo programos, prilygintos akredituotoms (nurodytas akreditacijos galiojimo laikas);

- viešinami kiekvieno mėnesio veiklos planai, vykdomos ilgalaikės programos (val. skaičius, vieta, laikas, pranešėjai), bet plane ir prie atskirų renginių nenurodytos 2023–2025 m. prioritetinės pedagogų kvalifikacijos sritys ([2023–2025 m. pedagoginių darbuotojų prioritetinės kvalifikacijos tobulinimo sritys \(2022 m. gruodžio 13 d. Nr. V-1942\)](#));

- atskirame puslapyje skelbiama išsami informacija *ugdymo turinio atnaujinimo* (UTA) klausimais: atmintinė mokytojams, kaip pasiruošti atnaujinto ugdymo turinio diegimui, rekomendacijos dėl atnaujintų bendrųjų programų pritaikymo specialiųjų ugdymosi poreikių turintiems mokiniams, rajono UTA įgyvendinimo strateginis planas ir kt.

- iš mėnesio planų matyti, kad teikiamos *konsultacijos* pedagogams, tėvams ir specialistams specialiojo ugdymo ir kitais klausimais (PKT renginių organizavimo ir metodinių būrelių veiklos organizavimo klausimais);

- Tarnyba skatina patyrusius pedagogus pristatyti savo sėkmingą patirtį kolegoms. *Edukaciniame banke* paskelbta mokytojų gerosios darbo patirties medžiaga. Be to, rajono pedagogai, siekdami, kad ugdymo procesas būtų kokybiškesnis, dalijosi gerąja darbo patirtimi ne tik tarpusavyje, bet ir bendradarbiavo su Raseinių, Šiaulių rajono, Radviliškio, Telšių mokytojais bei Vilniaus universiteto Šiaulių akademija. Įgyvendinama programa *Kolegialus bendradarbiavimas, kaip ugdymo kokybės stiprinimo galimybė* (9 moduliai), kurioje dalyvavo ne tik šalies pedagogų bendruomenė, bet ir 12 švietimo įstaigų darbuotojų iš 5 užsienio šalių (Portugalijos, Turkijos, Italijos, Ispanijos, Suomijos). Svečiai dalijosi patirtimi apie moksleivių kompetencijų ugdymą jų šalyse;

- Tarnyba koordinuoja metodinių būrelių veiklą, į mėnesio planus įtraukti metodinių būrelių pasitarimai;

- Tarnyba su rajono pedagogais vykdo / dalyvauja įvairiuose *projektuose* („Mokyklų aprūpinimas gamtos ir technologinių mokslų priemonėmis“, „Skaitmeninio ugdymo turinio kūrimas ir diegimas“, *Erasmus+*).

Remiantis veiklos duomenimis, atsispindinčiais interneto svetainės puslapiuose, galima teigti, kad Tarnyba, įgyvendindama pedagoginių darbuotojų kvalifikacijos tobulinimą, užtikrina informacijos prieinamumą ir suteikia įvairių galimybių pedagoginių darbuotojų bendrosioms ir profesinėms kompetencijoms tobulinti: prieinami bendravimo būdai (gera komunikacija), konsultacijos, ugdymo turinio įgyvendinimo rekomendacijos, dėstomų dalykų gerosios patirties pavyzdžiai ir pan.

PKT poveikis ugdymo kokybei

Savivaldybės lygmeniu į mokytojų, mokyklų vadovų, mokytojų mokymosi / tobulinimosi procesą žiūrima ne tik kaip į sistemingą profesinių žinių gilinimą, bet ir gebėjimą jas taikyti realiame pedagoginiame procese. PKT poveikis savivaldybės lygmeniu matuojamas įvairiai:

- po kvalifikacijos tobulinimo renginių sistemoje *Semiplius* atliekamas anketavimas;

- praėjus kuriam laikui (po ilgalaikių programų mokyklos bendruomenėje), vykdoma poveikio apklausa;

- vyksta profesinės veiklos refleksijos, neformalus pokalbiai, pamokų stebėjimas (labai populiarus metodas – pamokos studija, kai pats mokytojas gali pamatyti, kokių kompetencijų jam reikia);

- analizuojami ir aptariami NMPP, PUPP, VBE rezultatai, mokinių pasiekimų probleminės priežastys;

- analizuojami mokyklų veiklos įsivertinimo ir išorinio vertinimo duomenys, ugdymo įstaigų vadovų metinės ataskaitos, mokyklų PKT lėšų panaudojimas;

- vykdoma stebėseną (gaunama informacija apibendrinama, aptariama dalykų metodiniuose būreliuose);

- atliekamas Kelmės švietimo pagalbos tarnybos veiklos įsivertinimas, išorinis vertinimas ir akreditacija.

Tarnybai išsiaiškinus jau įvykdytų PKT programų poveikį (ypač skirtų mokyklų bendruomenėms), planuojamos naujos ilgalaikės PKT programos.

Pedagoginei bendruomenei tobulinant turimas ar įgyjant naujų kompetencijų, pastebėta teigiama įtaka **mokinių asmenybės ūgčiai, brandai, pasiekimams ir pažangai:**

- didėja mokinių, pasiekiančių aukštesnį nei buvo mokymosi lygį, skaičius;
- gerėja valstybinių brandos egzaminų, pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimų ir nacionalinių mokinių pasiekimų patikrinimų rezultatai;

- mokiniai aktyviau rengiami dalyvauti šalies konkursuose, olimpiadose, varžybose;

- kuriant ir puoselėjant teigiamą aplinką, stiprinant ir gerinant socialinį emocinį ugdymą, stiprėja teigiamos mokinių nuostatos mokyklos atžvilgiu, mažėja rizikingo elgesio apraiškų, mokiniai jaučiasi saugūs;

- stiprėja savarankiško mokymosi, konsultavimosi, laiko planavimo gebėjimai, lyderystė.

Pastebėtas PKT poveikis ne tik mokinių brandai, pažangai ir pasiekimams, bet ir **mokyklų kaip organizacijų pažangai:** šiuolaikiniame pokyčių kontekste įvairios PKT mokymo formos susiejo ugdymo įstaigų bendruomenių požiūrį į mokyklai iškilusius iššūkius ir jų sprendimą. Atsirado bendrų susitarimų ne tik tarp mokytojo ir mokinio, bet ir tarp mokytojo ir vadovo, mokinio ir vadovo, mokinio ir tėvų, mokytojo ir tėvų.

Savivaldybė laikosi šios nuostatos – jei kvalifikacijos tobulinimas buvo efektyvus, jam pasibaigus pedagogai gali

- tiksliau apibūdinti moksleivių mokymosi sunkumus ir pasiūlyti tinkamesnes skatinimo galimybes;

- detaliau orientuotis į pamokos, kaip proceso, kokybės tobulinimą, siekdami gerinti mokinių pasiekimus;

- aktyviau plėtoti bendradarbiavimo kultūrą mokyklose (atsiranda mentorystė, savanorystė, kolegialus mokymasis ir kt.);

- puoselėti augimo mąstyseną ir formuojamojo grįžtamojo ryšio kultūrą.

Poveikis ugdymo įstaigai susijęs su kiekvienos pedagoginės bendruomenės pastangomis.

Rekomendacijos

Atsižvelgiant į pateiktus duomenis, siūloma:

- savivaldybės lygmeniu *skatinti* pedagogus per kvalifikacijos tobulinimo renginius įgytas žinias ir gebėjimus aktyviai taikyti praktinėje veikloje;

- daugiau dėmesio *skirti* PKT stebėsenai, deramai įvertinant įgyvendintų ilgalaikių PKT programų grįžtamąjį ryšį ir jų veiksmingumą, orientuotą į pedagogų kompetencijų stiprinimo ir ugdymo kokybės gerinimo dermę;

- *papildyti* interneto svetainės atnaujinto ugdymo turinio puslapį praktinės veiklos pavyzdžiais.